Till Utrikesdepartementet
Att: ud.remissvar@regeringskansliet.se
Genom: Registrator@gov.se

Stockholm den 29 oktober 2026

Remissyttrande på promemorian En översyn av brotten befattning med minor och olovlig befattning med klusterammunition

Svenska FN-förbundet har beretts tillfälle att av ge remissvar på rubricerad promemoria.

Förbundets principiella inställning är ett globalt förbud bör råda mot landminor och klusterammunition, dvs. att alla stater bör ansluta sig till Ottawakonventionen och Klusterkonventioen.

Förbundet deltog aktivt i den civilsamhällesmobilisering som ägde rum inför Sverige anslutning till Ottawakonventionen. Förbundet ha också offentligt tagit tydligt avstånd från användning av klusterammunition.

Vår inställning grundar sig på att landminor/personminor och klusterammunition är inhumana vapen. Det är allmänt bekant att en förfärande hög andel av dem som faller offer för minor är civilpersoner, i första hand barn. Klusterammunition orsakar multipla skador på en människokropp och träffar urskillningslöst såväl civila som militärer. Redan därigenom bryter användningen av personminor och klusterammunition mot krigets lagar om proportionalitet och skydd för civilbefolkningen. Förbundet ifrågasätter också den militära nyttan av personminor i en tid då krigföringen förändrats till bekämpning med sökande drönare, vilket gör det nästan omöjligt för trupp att röra sig vid en front. Även användningen av klusterammunition framstår som opåkallad och grym.

I promemorian föreslås att undantag ska införas i straffbestämmelsen om brottet olovlig befattning med minor. Det ska inte utgöra brott att inom ramen för internationellt militärt samarbete använda, lagra eller överlåta truppminor. Utläggning av truppminor eller betydande medverkan till utläggning av truppminor ska dock alltid utgöra brott och förbundet avstyrker förslaget i denna del och föreslår att inget undantag införs i nämnd straffbestämmelse.

I promemorian redovisas vidare att det inte utgör inte brott att inom ramen för internationellt militärt samarbete använda, lagra eller överlåta truppminor under förutsättning att befattningen inte utgör utläggning av truppminor. Svenska FN-förbundet ställer sig kritiskt till

verbet *använda*, då det inte tydligt framgår vad som avses med begreppet och om det t.ex. inkluderar medverkan i avsikt att detonera minor eller rentav orsaka detonation.

Emellertid framstår det som ologiskt och oönskat att svenska soldater skulle straffas för att de biträder allierade stater med befattning av minor och klusterammunition under de förhållanden som promemorian anger. En soldat som utför sådant arbete på order av befäl skulle kunna dömas till ansvar oavsett om han var för eller emot gärningen. Alternativt skulle straffhotet kunna leda till ordervägran och disciplinupplösning.

Mot den bakgrunden vill Svenska FN-förbundet inte motsätta sig de lagändringar som föreslås, men under förutsättning av ett fortsatt åtagande av regeringen att i linje med konventionernas anda verka för ökad anslutning till de dessa och med kraft motverka tendenser till frånträde av konventionerna.

Remissvaret har utarbetats av styrelseledamot Jan Axel Nordlander samt undertecknats av förbundets ordförande Sanna Wolk och expedierats av Nils Pernebo.

Stockholm som ovan

Sanna Wolk
Förbundsordförande
0709-62 62 82
Sanna.wolk@fn.se